

Uşak Üniversitesi Eğitim Araştırmaları Dergisi

Dergi Web sayfası: <http://dergipark.ulakbim.gov.tr/usakead/>

BİLİM İNSANIN TEMSİLİNDE EBEVEYNLERİN VE OKUL ÖNCESİ DÖNEM ÇOCUKLARININ ÇİZİMLERİNİN KARŞILAŞTIRILMASI

COMPARING DRAWINGS REPRESENTING SCIENTIST OF PRESCHOOL CHILDREN WITH THEIR PARENTS

Rukiye Dilli*, Seda Bapoğlu Dümenci**, Berna Sicim***

* Eğitim Uzmanı, MTA Genel Müdürlüğü Tabiat Tarihi Müzesi, dillirukiye@yahoo.com.

** Eğitimci, MTA Kreş Şube Müdürlüğü.

***Arş. Gör., ODTÜ, Eğitim Fakültesi.

Özet: Bu çalışmada okul öncesi bir eğitim kurumunda eğitim almakta olan okul öncesi dönemi 60-72 ay aralığında 15 çocuğa ve ebeveynlerine, bilim insanının temsili hakkında oluşan imajların tutarlılığını incelemek amacıyla, Çermik (2013) tarafından geliştirilmiş yarı yapılandırılmış anket formu uygulanmıştır. Ebeveynlere bir bilim insanını düşündüklerinde zihinlerinde oluşan ilk izlenimleri çizmeleri istenmiş ve yarı yapılandırılmış anket formunu doldurmaları istenmiştir. Çocuklara ise zihinlerinde oluşan bilim insanı figürlerini çizmeleri istenmiş ve sorulan açık uçlu sorular ile sözel ifadeleri not edilmiştir. Araştırmada bilim insanının temsili ebeveyn ve çocuk çizimlerinde erkek figürünün baskın olduğu tespit edilmiştir. Her iki inceleme grubunun sözel ve yazılı ifadelerinde ve çizimlerinde ilk aklı gelen bilim insanının erkek olduğu, benzer mekânlarda, benzer materyalleri kullanan, benzer fiziksel özelliklere sahip kişiler olduğu fark edilmiştir. Ayrıca çizgi filmlerde, sinema ve dizilerde, reklamlarda genel olarak medyada sıklıkla rastlanan bilim insanının temsili ile katılımcı çizimlerinin örtüştüğü saptanmıştır. Bu durumdan yola çıkarak medyada var olan imajların popüler kültürün etkisi ile kişide yaş farkı ya da bulunduğu ortam gözetmeksizin zihnimizde aynı temsile neden olduğu saptanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Bilim İnsanı, Temsil, Okul Öncesi Dönem.

Abstract: In this study, semi structured questionnaire which is developed by Çermik (2012) was administered to investigate the consistency of 60-72 months old preschool children, attending preschool institution and their parents' for the scientist image. Parents were asked to think a scientist and then they draw the images are formed in their mind and fill the semi structured form. On the other hand, children were given the task for drawing images of scientist from their minds and the researchers asked open ended questions verbally to them and took notes. Descriptive analysis demonstrated that the majority of children's and parent's drawings of scientist were mostly male. Findings in both the questionnaire and drawings revealed that firstly they thought scientist was a man. Participants' drawings of scientist were identified that they draw scientist in similar environment, which used similar materials with similar physical appearance. Besides, their drawings corresponded to scientist images

which are generally used in cartoon, cinema, serials and advertisements. The results indicated our minds build representations using popular culture images regardless of age differences or setting.

Keywords: Scientist, Representation, Early Childhood.

Giriş

Temsil, birinin veya bir topluluğun adına davranma *(TDK, t.y.) olarak tanımlanır*. Temsil, dünya hakkında anlam oluşturmak için dil ile görüntünün kullanılması anlamına gelir (Sturken ve Cartwright, 2009). Bilim insanının temsil ile ilgili tanımlamalarından yola çıkarak, yaşadığımız dünyayı anlamak, kelimeleri tarif etmek ve kullanmak için görüntülerden meydana gelmiş bir dil oluşur. Bu dilin oluşumu ise zamana bağlıdır ve ifade gücünü resim, fotoğraf, sinema, televizyon ve dijital medya sistemlerinden alır.

Günümüzde görüntülerden oluşmuş iletişim dilinin içinde pek çok imge vardır. İmgeler bizim dünyayı daha çabuk ve kolay anlamamızı ve anlamlı hale getirmemizi sağlar. Bu sebeptendir ki, imgelerin bireylerin karakterlerinin oluşmasındaki etkisinin, bir toplumu ve bu toplumun kültürünü biçimlendirme gücü düşünürler tarafından çağlar boyunca tartışılmıştır. İlkçağda mimesis ya da taklit yoluyla anlamların inşa edildiği temsiller dünyasından bahsedilir. Temsil, temsil ettiği şeyin kendisi olmadığı için aynı zamanda yanıltıcıdır. Plato'nun temsille uğraşmasının nedeni de inanmak için görmenin yeterli olduğuna inanma tehlikesini algılamış olmasıdır (Leppert, 2009). Temsiller kısa süreli ama sık ya da zaman içerisinde yayılmış tekrar yollarıyla zihnimize yerleşmiş imgelerden oluşur. Bu nedenle, batı uygarlığının doğuşundan itibaren temsillerin gücü çok iyi anlaşılmıştır. Temsil, düşünceyi uyarmak ve böylelikle de fikirler üretmek yoluyla gerçekliğin doğasını anlamamızda bize yardımcı mı olur? Ya da duyuları uyarmak ve böylelikle de bilişten yoksun fiziksel bir tepkiyle dış görünüşün kopyasıdır ve bizi kandırır mı? İmgenin bu gücü bu iki problem durumu içerisinde çağlar boyunca tartışılmış ve incelenmeye çalışılmıştır (Leppert, 2009).

Düşünürlerin çok iyi farkına vardıkları gibi, insanlar temsile ve özellikle görsel temsillere başvurmaksızın yaşayamaz. Görme, bilginin üretilmesine yardımcı olduğu gibi temsil ile el ele vererek bilgi üretimi için çalışır. Temsil, ticari hayata, burjuvaya ve dolayısıyla halk arasında sınıflandırmaların yapılmasına, bilime, sanata kadar yansiyabilir. Nietzsche göre "Her türlü görme esas itibarıyla belli bir açıdandır, her türlü bilgi de." der. Bugün kendimiz ve yakın çevremiz hakkındaki kavrayışlarımızın çerçevesini çizen bilgi üreten şey, yazılı ve görsel medyadaki reklam imgelerinin baskınlığıdır (Uçar, 2011). İmgeler bize ne tür bedenlere sahip olmamızı, ne tür bedenleri arzulamamız gerektiğini bildirir. Benlik duygumuzu, inanç sistemlerimizi, bireyselliğimizi ve toplumsal varlık olarak statümüzü etkiler. Reklamlar mutluluk vaat ederek, geçmişimizden ve bugünümüzden hoşnutsuz kalmamızı sağlamaya, yapmayı düşünmediğimiz bir şeyi yaptırmaya çalışır. İmgeler bize asıl dünyayı değil, temsillerin yeniden sunumu ile kuruntu, arzu, rüya gibi belli bir sosyo-kültürel ortamda belli bir işlev gören inşa edilen şeyleri aktarır (Leppert, 2009; Elden ve ark., 2010). Aynı zamanda temsil etme, herhangi bir kitle iletişim aracındaki insanlar, yerler, olaylar, kültürel kimlikler ve diğer soyut kavramlar gibi gerçeğin görünüşünün oluşturulmasıdır (Chandler, 2007).

İmgeler yoluyla oluşmuş temsiller, dünyayı kavramak için kullandığımız kafamızdaki resimlerdir ve bizim dışımızdaki şeyler hakkındaki yargılamaları tanımlamak için kullanılmıştır (Jandt, 1998; aktaran Oğuz, 2010). Zihindeki yargılamaların oluşturulmasında çok çeşitli etmenler bulunmaktadır. Medya, kültür, gelenekler, çevre, eğitim, deneyimler, önyargılar, küreselleşme vb. temsillerin oluşumunu etkileyen etmenlerdir. Bar – Tal' a (1997: aktaran Oğuz, 2010) göre temsillerin oluşumu ve gelişiminde bir arka plan ve basmakalıp düşünceler, yargılamalar vardır. Sosyo - politik faktörler ile ekonomik şartlar bu basmakalıp düşünceleri hem besleyen hem de engelleyen dolaylı belirleyicilerdir. Ayrıca tarih de basmakalıp düşüncelerin oluşmasında doğrudan etkilidir. Geçmişteki savaşlar, düşmanlık, husumet veya

zitti olarak yardım, işbirliği ve arkadaşlık temsil üzerinde birikmiş bir etkiye sahip olabilir. Bununla birlikte güç, statü, gelenek ve yaşam standardı gibi özellikler de etkili olabilir. Basmakalıp düşüncelerin oluşumu ve değişmesine hizmet eden bazı nakledici mekanizmalardan söz edilebilir. Bunlar öncelikle politik (liderlerin konuşmaları, yayınlanan haberler, yazılan yorumlar), sosyal (hâkim normlar, arkadaş çevreleri), kültürel (kitaplar, filmler, sanat) ve eğitsel (okul kitapları, televizyondaki eğitim programları, eğitim müfredatı) kanallardır. Bu kanallara ek olarak bu süreçte önemli rol oynayan aileyi ve doğrudan teması da söyleyebiliriz (Oğuz, 2010).

Yukarıda sayılan faktörlerin pek çoğu basmakalıp düşüncelerin oluşumuna neden olabilir. Günlük hayatımızda sıradan kabul edebileceğimiz görüntüler ve imgeler bu basmakalıp düşüncelerin oluşumunda yardımcı araçlardır ve sonuçta zaman içerisinde temsillere dönüşebilir. Kendi dünyamızda içselleştirdiğimiz bu temsiller çeşitli sınıflandırmalara dönüşür ki bu durum hayatımızı kolaylaştırabilir ve dünyayı daha kolay anlamamızı sağlayarak düşünsel rahatlama yaratabilir. Fakat bu anlamlandırma sonucunda bilincin rahatlama, bilginin doğru olduğunu göstermez.

Araştırmanın Amacı ve Önemi

İmgelerden oluşan temsiller ideolojiler (fikirler) içerebilir dolayısıyla temsilleri incelemek değerli olabilir. Bu nedenle bir filmde kimin temsil edildiğinin ötesinde hangi amaçla, hangi arka planda ve hangi stratejiler kullanılarak temsil edildiğinin de sorgulanması gerekebilir. Başka bir deyişle temsiller sistemin yeniden üretilmesi için hizmet eden ideolojileri, fikirleri ortaya çıkarmak bakış açımızı geliştirebilir. Örneğin; bir seçim afişinde bir milletvekili ya da belediye başkanı adayının doğal yaşamı içinde çekilmiş bir fotoğrafı yer almaz. Seçimler konusunda uzman kişiler iyi bir adayın nasıl olduğu saptamasına giderler. Bu saptama doğrultusunda aday, fotoğraf çekilmeden önce belli bir poz verme biçimine sokulur. Aday uzağa bakıyorsa, geleceği gözetliyor ve bizi o konuda bilgilendiriyor; ellerini birbirine kenetliyorsa bu, halkı bir araya toplama iradesini göstermesi demek oluyor; karşıdan bakıyorsa korkmadığını gösteriyor vb. Uzmanlar tarafından seçimlerde dikkati çekmek için yaratılmış bu imgeler zaman içerisinde temsiller haline dönüşmüş ve sosyal insan, yine kendisinin inşa ettiği temsillerle dünyayı dönüştürmüştür (Sayın, 2014).

İnsan sosyal varlık durumuna geldikten sonra, doğal nesnelere, üretmiş olduğu kültüre uygun olarak dönüştürmüş ve değiştirmiştir (Sayın, 2014). Kültüre uygun olarak dönüşmüş bu göstergeler bir temsil etme, yerini tutma işlemi gerçekleştirmiştir (Akerson, 2000). Küresel medya ve etkilerini düşündüğümüzde ise; yerel kültür göstergeleri küresel kültür göstergelerine dönüşmüştür. Yaratılan bir animasyon filmdeki kadın, erkek ya da hayvan imajları dünyanın her köşesinde popüler olmakta; oyuncakları, kıyafetleri vb. mağazalarda satılmaktadır. Çocuk yaştan itibaren medya aracılığıyla desteklenen bu imajlar zamanla zihnimizde temsiller haline gelmektedir. Buna en iyi örneklerden biri bilim insanının temsildir. Bilim insanı küresel medyada (Einstein'a benzer bilim adamı görüntüleri medyada sık sık yansımakta, popüler kültürün bir parçası haline gelmekte ve bilinçli olarak ikonlaştırılmaktadır.) dağınık saçlı, gözlüklü, beyaz bir erkek olarak temsil edilmiştir. Oysa bilimi ve bilimsel bilginin doğasını anlamamanın ilk koşullarından biri, bu bilgiyi oluşturan kişilerin doğru bir şekilde anlaşılmasıdır (Kaya, Doğan ve Öcal, 2008). 1950'li yıllardan beri bilim insanının imajı hakkında araştırmalar yapılmaktadır. Mead ve Metraux'un (1957) lise öğrencilerinin hayallerindeki bilim insanını tarif etmelerini istedikleri çalışma sonuçlarına göre, bilim insanların genellikle orta yaşlı, ya çok zayıf ve uzun boylu ya da kısa ve şişman oldukları ifade edilmektedir. Beyaz bir erkek olarak hayal edildiği söylenen bilim insanların aynı zamanda gözlüklü olan, laboratuvar önlüğü giyen ve karanlık bir odada tek başına tehlikeli kimyasal deneyler yapan kişiler olarak görüldüğu de belirtilmektedir (Çermik, 2013).

Seksenli yılların başında ise ilköğretim öğrencilerinin bilim insanı imajları araştırılırken, öğrencilerin kendilerini yazılı ifade etmekte güçlük yaşayabilecekleri düşünölmüştür. Bu nedenle Chambers (1983) tarafından "Bir Bilim İnsanı Çiz Testi" (Draw A Scientist Test- DAST) geliştirilmiştir. Yaklaşık 5000 öğrenci üzerinde gerçekleştirilen sözü edilen araştırma sonuçları ile Mead ve Metraux'un (1957) araştırma sonuçlarının benzerlik gösterdiği görölmüştür. Chambers'in (1983) geliştirdiği "Bir Bilim İnsanı Çiz Testi",

verilerin analizi için kullanılan yedi maddelik “Bir Bilim İnsanı Çiz Testi Kontrol Listesi” (DAST-C) farklı ülkelerde kullanılarak çalışmalar yapılmış ve gerçekleştirilen çalışmaların sonuçları arasında da büyük farklılıklar görülmemiştir. 4807 resimden sadece 28’inde bilim insanının kadın olarak çizildiği, bilim insanının, genellikle bir laboratuvarıda beyaz önlüklerinin içinde kimyasal deneyler yapan, beyaz ırktan bir kişi olması da yıllardır değişmeyen ögeler olarak saptanmıştır (Finson, 2002; Çermik 2013). Oysaki bilim insanı; bilgiyi elde etmek için bilimsel yöntemler doğrultusunda hareket eden ve bunlar neticesinde sonuçlara ulaşmaya çalışan kişi olarak tanımlanırken, araştırmalarda aynı tip, basmakalıp fiziksel ve duyuşsal özelliklere sahip kişiler olarak tanımlanmaktadır.

Ülkemizde de bilim insanı imajına dayalı araştırmalar, çoğunlukla Chambers (1983) tarafından geliştirilen “Bir Bilim İnsanı Çiz Testi” kullanılarak gerçekleştirilmiştir. Yapılan araştırma sonuçlarına göre Türk öğrencilerinin bilim insanı imajlarının diğer ülkelerdeki akranlarına benzer olduğu saptanmıştır (Öcal, 2007; Kavak, 2008; Kaya, Doğan ve Öcal, 2008; Çermik 2013). Yapılan araştırmalar incelendiğinde ise bilim insanı çizme testi sonuçlarına göre her yaş grubuna göre farklılıkların olduğu, yaş grubu ve sınıf seviyeleri arttıkça öğrencilerin çizimlerinin daha basmakalıp elemanlar ile bilim insanı görüntüleri oluşturdukları fark edilmiştir. Hatta bu çizimlerin üniversite öğrencilerinde dahi benzer sonuçlar elde edildiği ve araştırma örnekleminin yarısından fazlasının bilim insanını erkek olarak çizdikleri görülmüştür (Özel, 2012; Ađđül Yalçın, 2012; Kaya ve ark., 2008).

Zihnimizde var olan şemalar her zaman çevremizdeki şeyleri sınıflandırmamıza neden olur. Bu sınıflandırmalardan biri bilim insanının zihnimizdeki temsilidir. Bilim gibi 21. yüzyıla yön veren ve hakim olan gelişmeleri ve keşişleri yapan insanların her kültürde ve toplumda birbirinden farklı fiziksel, kişisel özellikleri olduğu söylenebilir. Çocuğun gelişiminde etkili olan cinsiyet, eğitim durumu, sosyo-ekonomik düzey, anne-baba eğitim durumu, yaşadığı çevre vb. faktörlerin etkililiği tartışılmazken günümüzde medya ve kitle iletişim araçlarının etkisi de yadsınamayacak kadar çoktur. Evrene ilişkin olgulara ve değişkenlere yönelik bilimsel veri elde etme yöntemlerini kullanarak sistematik bir şekilde bilgi elde etmeye çalışan kişi olan bilim insanının, çocuklardaki imajının oluşmasında medyanın dolayısıyla kitle iletişim araçlarının etkisinin büyük olduğu düşünölmektedir (Barman, 1997; Burton ve Huber 1995; Gonsoulin, 2001; Steinke ve ark., 2007; Kavak, 2008).

Ülkemizde bilim insanının imajına yönelik çalışmalar okul öncesi çocukları, ilkokul öğrencileri, öğretmen ve öğretmen adayları gibi farklı gruplara uygulanmış ve sonuçları tartışılmıştır. Fakat bilim insanının temsilinde ebeveyn-çocuk ilişkisine dair gerçekleştirilen bir araştırmaya rastlanmamıştır. Bu nedenle çalışma, ebeveyn ile çocuklarının bilim insanı hakkındaki görüşlerini ve çizimlerini karşılaştırmayı amaçlamıştır. Alan yazındaki eksikliğin kısmen giderilmesine yardımcı olma amacı taşıyan bu araştırmada; “bilim insanının temsilinde ebeveyn ile çocuk çizimleri arasında ne tür farklılıklar vardır?” temel probleminden yola çıkarak;

- Ebeveynlerin yazınsal ifadelerinde ve çizimlerinde bilim insanı imajları nasıldır?
- Ebeveynlerin yazınsal ifadelerinde ve çizimlerinde bilim insanı imajları cinsiyete göre farklılık göstermekte midir?
- Çocukların sözel ifadelerinde ve çizimlerinde bilim insanı imajları nasıldır?
- Çocukların sözel ifadelerinde ve çizimlerinde bilim insanı imajları cinsiyete göre ne tür farklılıklar göstermektedir? sorularına cevap aranmıştır.

Yöntem

Çalışmada, insanların tutumları, inançları, değerleri, alışkanlıkları ve çeşitli konularla ilgili düşüncelerini ortaya koymak amacıyla sıklıkla kullanılan betimsel araştırma yöntemidir (McMillian ve Schumacher, 1989; Büyüköztürk ve ark., 2014)). Bu araştırma, bilim insanının temsilinde ebeveyn çocuk çizimlerinden

hareketle, bilim insanının fiziksel ve kişilik özelliklerini, çalıştığı ortamı, cinsiyetini açığa çıkarma amacını ile problemin mevcut var olan durumunu ortaya koymaya yöneliktir.

Araştırma Grubu

Bu araştırma, okul öncesi eğitim alan çocukların bilim insanı imajına yönelik anneler ve çocukları arasındaki tutarlılığı incelemek amacıyla 2014-2015 eğitim öğretim yılında kamu kurumunda eğitim almakta olan basit seçkisiz örnekleme türü ile seçilmiş, yaşlarının ortalaması 60-72 ay arasında olan 15 çocuk ve ebeveyn toplam 30 kişinin katılımı ile gerçekleştirilmiştir.

Veri Toplama Araçları

Okul öncesi dönemi çocuklarının bilim insanı dendiğinde zihinlerine var olan temsili resimler ile ebeveynlerinin zihinlerindeki temsili resmi anlamak ve bu resimlerde yer alan benzerliklerin ya da farklılıkların tespitini yapabilmek için görüşmeler yapılmıştır. Ayrıca araştırmada ebeveynler için kullanılan form, Çermik (2013) "Öğretmen Adaylarının Zihinlerinde Canlanan Bilim İnsanın Resimdeki Bilim İnsanı" isimli araştırmasında geliştirdiği yarı yapılandırılmış anket formudur. Bu form; İki bölüm şeklinde düzenlenmiş olup anket hazırlandıktan sonra öncelikle dört uzmana verilmiş, soruların anlaşılır olup olmadığı ile soruların ele alınan konu kapsamında yeterliğine ilişkin olarak incelemeleri istenmiştir. Yarı yapılandırılmış anket araştırmanın amacına dayalı olarak şekillendirilmiş dört açık uçlu sorudan oluşmaktadır. İlk olarak katılımcılardan, (1) bilim insanı dendiğinde zihinlerine gelen ilk iki ismi yazmaları, (2) zihinlerinde canlanan resimden yola çıkarak bilim insanının fiziksel özellikleri, (3) kişilik özellikleri ve (4) çalıştığı ortamı ayrıntılarıyla tasvir etmeleri istenmiştir. Çocuklara ise zihinlerinde bilim adamı figürlerinin resimlerini okul öncesi sınıf ortamında çizmeleri istenmiştir.

Verilerin Çözümlemesi

Çermik (2013) tarafından geliştirmiş olan yarı yapılandırılmış anket, ebeveyn ve çocukları tarafından cevaplanması sağlanmıştır. Ebeveynlerin ve çocukların kişisel bilgilerine ait olan birinci bölümü oluşturan sorular, Microsoft Excel programına aktarılmış, frekans ve yüzde değerleri hesaplanmıştır. İlk olarak ebeveynlere, bilim insanı dendiğinde zihinlerine gelen ilk iki ismi yazmaları istenilen sorunun listesi yapılmıştır. Ardından ikinci bölümde ebeveynlerin ve çocukların tipik bir bilim insanının görüntüsünü resmettikleri çizimler ile sorulara verdikleri cevaplar incelenmiştir. Bilim insanının fiziksel özellikleri, kişilik özellikleri ve çalıştığı ortamı tasvir etme amacı taşıyan her bir soru tek tek okunup yazılı ifadeler belli kodlarla kodlanmış ve her bir soru için ayrı ayrı betimsel analiz tekniğiyle çözümlenmeler yapılmıştır.

Bulgular

Tablo 1. Ebeveynlerin zihnine bilim insanı dendiğinde ilk gelen isimler.

Bilim insanı	Ebeveyn Frekans
Albert Einstein	8
Groger Mendel	1
Marie Curie	4
Arşimet	3
Edison	4

Newton	2
Leonardo Da Vinci	2
Darwin	1
Fatih Sultan Mehmet	1
Ali Bin Abbas	1
Nikola Tesla	1
İbn-i Sina	1
Gazi Yaşargil	1

Ebeveynlerin bilim insanı dendiğinde ilk akla gelen isimlerin analiz sonuçları Tablo 1’de yer almaktadır. Tablo 1 incelendiğinde; bu bilim insanlarının başında 8 kişi ile Albert Einstein, 4 kişi ile Edison ve Marie Curie gelmektedir. Sonra sırayla, Arşimet, Newton, Leonardo Da Vinci vb. gibi bilim insanları gelmektedir.

Tablo 2. Ebeveyn yazılı bilim insanının fiziksel özellikleri.

Bilim insanı fiziksel özellikleri ile ilgili kodlar	Ebeveyn Frekans
Gözlüklü	5
Beyaz önlük	3
Dağınık saçlı	2
Kel	1
Uzun saç- kısa saç	1
Bakımlı	1
Bakımsız	2
Belli özellik yok	2

Tablo 2 incelendiğinde; bilim insanının fiziksel özelliklerinin dair yazılı anketlerde bilim insanının, gözlüklü, beyaz önlüklü, dağınık saçlı ibarelerinin baskın olduğu fark edilmiştir.

Tablo 3. Ebeveyn yazılı bilim insanının kişilik özellikleri .

Bilim insanı kişilik özellikleri ile ilgili kodlar	Ebeveyn Frekans
Meraklı (şüphe)	9
Sessiz	1
İnatçı	1
Hayalperest	1
Zeki- Çalışkan	6
Sabırlı	4
Araştırmacı	6
Gözlemci	4

Tablo 3 incelendiğinde; bilim insanının kişilik özellikleri incelendiğinde 9 kişi meraklı, 6 kişi zeki ve çalışkan, 6 kişi araştırmacı, 4 kişi gözlemci ve 4 kişi de sabırlı olarak ifade etmiştir.

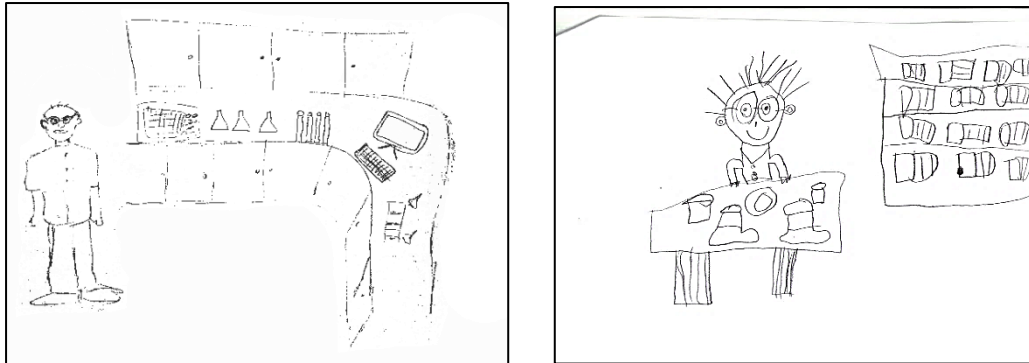
Tablo 4. Ebeveyn ve çocuğun bilim insanı temsilde cinsiyet farklılığı.

Cinsiyet	Ebeveyn (f)	Çocuk (f)	Toplam (f)
Erkek	14	13	27
Kadın	-	2	2
Tarafsız	1		1

Resim 1. Çocukların erkek bilim insanı çizimi (6 yaş)

Tablo 4 incelendiğinde; bilim insanının cinsiyet özellikleri 14 ebeveyn ve 13 çocuk tarafından erkek olarak ifade edilmektedir. Sadece 2 çocuk bilim insanını kadın olarak ifade etmiştir. 1 ebeveyn ise bilim insanının cinsiyetinde tarafsız kalmıştır.

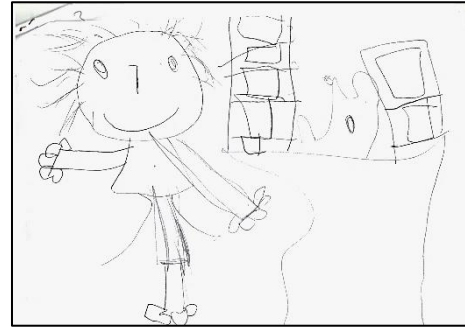
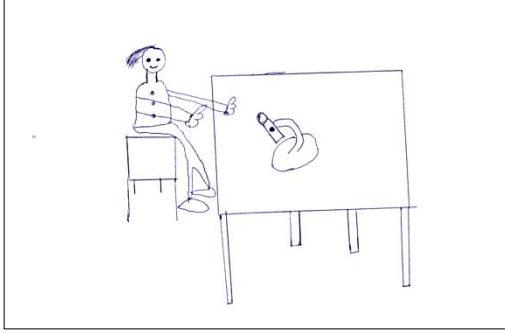

Resim 2. Laboratuvarda deney düzeneği kurarak deney yapan, ortamda kitaplık, cam malzemelerin olduğu gözlüklü, önlüklü, erkek bilim insanı çizim örneği (Ebeveyn ve çocuğu - 6 yaş).

Tablo 5. Ebeveyn ve çocuğun çizimlerinde bilim insanının fiziksel özellikleri.

Fiziksel özellikler	Ebeveyn (f)	Çocuk (f)	Toplam (f)
Erkek	14	13	27
Kadın	-	2	2
Uzun dağınık saç	6	7	13
Beyaz önlük	9	7	16
Gözlük	8	5	13

Tablo 5 incelendiğinde; bilim insanının fiziksel özelliklerinde 6 ebeveyn ve 7 çocuk uzun dağınık saçlı olduğunu, 9 ebeveyn ve 7 çocuk beyaz önlüklü olduğunu, 8 ebeveyn ve 5 çocuk ise gözlüklü olduğunu ifade etmiştir.

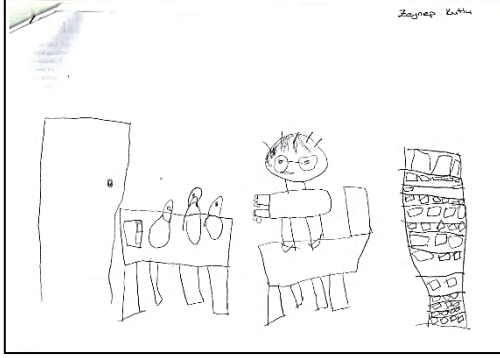

Resim 3. Dik saçlı, gözlüklü, önlüklü, mikroskopta inceleme yapan, deney düzeneği kurarak deney yapan, erkek bilim insanı çizimi (Ebeveyn ve çocuğu – 6 yaşı).

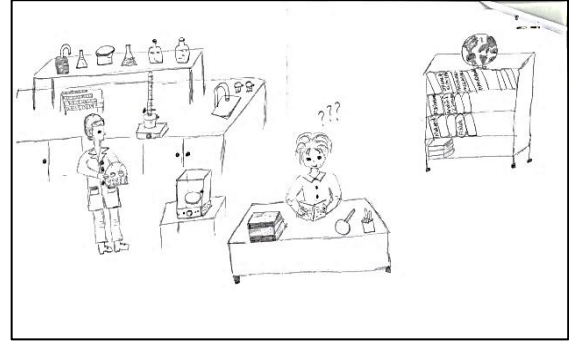
Tablo 6. Ebeveyn ve çocuğun çizimlerinde bilim insanının çalıştığı ortam.

Çalışma ortamı	Ebeveyn (f)	Çocuk (f)	Toplam(f)
Laboratuvar	13	14	27
Deney malzemeleri	12	12	24
Kitap	5	4	9
Mikroskop	4	1	5
Teknolojik aletler	5	2	7

Tablo 6 incelendiğinde; bilim insanının çalıştığı ortam sorulduğunda 13 ebeveyn ve 14 çocuk laboratuvar ortamı, 12 ebeveyn ve 12 çocuk deney malzemeleri ile çalıştığını belirtmişlerdir.

Resim 4. Dik saçlı, gözlüklü, önlüklü, mikroskopta inceleme yapan, deney düzeneği kurarak deney yapan, erkek bilim insanı çizimi (Çocuk – 6 yaş)

Resim 5. Dik saçlı, gözlüklü, önlüklü, mikroskopta inceleme yapan, deney düzeneği kurarak deney yapan, erkek bilim insanı çizimi (Ebeveyn- 6 yaş)

Ebeveyn ve çocuğun zihinlerinde canlanan resimden yola çıkarak tasvir ettikleri bilim insanının çalışma ortamı, ortamın fiziki özellikleri, ortamda yer alan araç – gereç ve eşya, bilim insanının fiziksel özellikleri ve cinsiyeti arasındaki benzerlikler dikkat çekici niteliktedir (Resim, 2,3,4,5).

Tartışma, Sonuç ve Öneriler

Bu araştırma ile çalışmaya katılan ebeveynlerin genel olarak bilim insanı denildiğinde zihinlerinde oluşan ilk ismin Albert Einstein olduğu bulgusu elde edilmiştir. Günlük hayatımızda karşılaştığımız bilimle ilişkili olan her türlü materyalde Einstein'ın resminin kullanılması "popüler kültürün bilinçaltına bıraktığı bir iz" olabilir sonucuna ulaşılmıştır. Song ve Kim (1999) tarafından yapılan çalışmada öğrenciler favori bilim insanı olarak en fazla Einstein ve Edison'u belirtmişlerdir. Bunun gerekçesi olarak, bilim insanlarının ders kitaplarında, çocuk dergilerinde, medyada oldukça ideal ve benzer karakterlerde yansıtılması, bu karakterlerin sıklıkla tekrar edilmesinin yanı sıra, insani duygularından ve yaşam şekillerinden çok az bahsedilmesi olabilir sonucuna varılmıştır.

Ebeveynlerin bilim insanına ait fiziksel özellikleri sorulduğunda dik saçlı, gözlüklü, önlüklü, mikroskopta inceleme yapan, deney düzeneği kurarak deney yapan, çoğunlukla erkek bir bilim insanı olduğu ifadelerinde yer almıştır. Bu durum daha önce yapılan araştırmaların sonuçları ile paralellik göstermektedir (Mead and Metreux 1957; Chambers 1983; Scihibeci ve ark.,1983; Fort ve Vanny 1989; Gonsoulin 2001; Kavak 2008; Ağgöl Yalçın 2012). Bunun bir nedeni de öğrencilerin bilim insanına yönelik imajların oluşumuna neden olabilecek internet, ders kitabı ve filmlerde bilim insanlarına yönelik aynı tip mesajların yaygın olarak kullanılması olabilir. Bilim insanının kişilik özelliklerinin sorulduğunda genel olarak bilim insanını meraklı ve şüpheli, araştırmacı ve zeki olarak görmektedirler. Sarı (2006) kitaplarda yer alan resimlerin, bazen sözcüklerin yerini tuttuğunu, bazen de yorumlama görevini yerine getirerek yapılacak işleri gösterdiğini belirtmiştir. Fang (1996, akt. Gönen, 2011)'de çocuk kitaplarındaki resimlerin çocuğun karakterleri zihninde oluşturmasında önemli bir yeri olduğunu ve resimlerin temayı geliştirmede etkili olduğunu vurgulamaktadır. Kitaplarda yer alan karakter resimlerinin çocuğun bu karakterleri zihninde canlandırma etkisi ile günlük yaşamda karşılaştığı her türlü görüntünün etkisi aynıdır ve zamanla bu karakterler çocuğun zihninde şablonlara dönüşebilir. Tekrarlarla pekişen bu görüntüler araştırmacının sonucu ile örtüşmekte ve bilim insanının bir şablon (stereotip-basmakalıp) imaj içerisinde değerlendirildiği anlaşılmaktadır.

Ebeveyn ve çocuğun sözel ifadelerinde ve çizimlerinde bilim insanı imajları cinsiyete göre incelendiğinde bilim insanını çoğunlukla erkek olarak ifade ettikleri görülmüştür. Bu sonuç bilim insanının cinsiyeti ile ilgili benzer araştırma sonuçları ile aynıdır (Chambers 1983; Fort ve Varney 1989; Newton ve Newton, 1992; Song ve Kim 1999; Korkmaz, 2010). Bilim insanının çalıştığı ortam nasıldır? sorusuna ebeveyn ve çocukların genel olarak bilim insanının laboratuvar ortamında, deney malzemeleri ile çalışan kişiler olarak belirtmişlerdir. Maoldomhnaigh ve Hunt (1988) ve Finson (2003) çalışmalarında da laboratuvar şartlarında deney malzemeleri ile çalışan, sürekli kimyasallarla uğraşan, sadece tehlikeli işler yapan bilim insanı imajlarına değinmişlerdir. Oysaki bilim insanı bir jeolog, arkeolog, sanatçı, müzisyen, psikolog, kimyacı vb. aynı zamanda erkek, kadın, genç, yaşlı, orta yaşlı gibi pek çok ihtimali kapsamaktadır. Bilim insanının imajı ile ilgili yapılan araştırmalarda bu ihtimallerin birçoğu her yaş grubu katılımcıları tarafından göz ardı edilmiş bir durumdur. Bu noktada çalışmamız, erken çocukluk döneminde çocukların bilim insanına karşı geliştirilen algılarda televizyon ve medyanın etkisinin büyük olduğunu ortaya koymuştur (Campbell ve ark., 2004). Bu sebeple kitlesel iletişim araçları; televizyon, internet, cep telefonları gibi araçlar çocukların toplumsal cinsiyet kalıplarının belirlenmesinde birincil etken olabilir (Schneider 2004). Bu etkeni belirleyen araştırmaların birinde artan yaşla birlikte bilim insanı figürlerinde stereotipi (basmakalıp) öğelerin kullanılmasında artış görüldüğu saptanmıştır (Özel, 2012).

Lippmann'a (1922; akt: Şahin, 2014) göre stereotipler "kısmen çevre, kısmen de kişinin kendisi tarafından oluşturulmuş zihinsel resimlerdir". Medya temsillerinde en belirgin stereotipler kadın stereotipleridir (Şahin, 2014; Schneider, 2004). Erkekler medyada kadınlara göre daha sıklıkla rol alırken, kadınlar genellikle kadınlara özgü olduğu düşünölen işleri yaparken temsil edilirler. Temizlikçi, manken, çocuklarına bakan, yemek yapan vb. işlerle temsil edilen kadın, medyada bilim insanı olarak karşımıza pek çıkmamaktadır. Kadının medya temsillerinde yer alan bedeni ve cinselliği sıklıkla ön plana çekilirken, entelektöel boyutu geri plana taşınmaktadır. Çarpık cinsiyet temsilleri, çocukları erken yaşlarda ekranda, kitaplarda, dergilerde vb. görünen cinsiyet rollerini oynamaya koşullandırmakta ve bu koşullanmayla birlikte sunulan roller toplum içinde normalleşmektedir (Şahin, 2014). Bu bağlamda, araştırma sonuçları ile ilişkili olarak bilim insanının kadın olma olasılığı katılımcılar tarafından pek düşünölmemiştir.

Medya, içinde yaşadığımız toplum değerlerini dönüştürdüğünden ve bunun içinde çoğu zaman yeniden bilgi ürettiğinden günlük yaşantımızın en önemli parçalarından biri haline gelmiştir (Akçalı, 2014). Modern toplum koşullarında çocuk, serbest zamanları medya ve tüketim kültürü pazarlamacılarının denetimi altında geçirmektedir. Bu denetim altında zaman geçiren çocuk tekrarlarla arzulanır hale gelen nesneyi (şeyi) doğru kabul eder. Bunun sebebi daha önce sözel dünyanın egemenliğinde oluşmuş temsiller artık görsel bir dünyanın egemenliğindedir. Görsel temsiller yaşantımızın her alanında arzulamalarımız doğrultusunda bizi karar vermeye zorlar. Araştırmada ulaşılan en önemli sonuç ebeveyn ve çocukların bilim insanı hakkında benzer tasvirler yapmalarındır. Çocuk yaştan olgunluk yaş aralığı boyunca bilim insanı temsiline aynı fiziksel ve kişilik yapısına sahip olduğu farklı araştırmalarda çeşitli yollarla ifade edilmiş ve benzer sonuçlara ulaşılmıştır. Günlük hayatımızda karşılaştığımız imgelerin eğitim hayatımız sürecinde yeterince sorgulanmaması, eleştirilmemesi imgenin zamanla doğru bilgi olarak kabul görmesine neden olmaktadır.

Yapılacak yeni eğitim araştırmalarında, imgelerin görüntüsü ile bunların toplumsal ve kültörel olarak nasıl kullanıldıkları arasındaki karmaşık ilişkinin incelenerek, her imgenin anlamının, büyük ölçüde, zamanla değışen işlevine değinilmelidir. Özellikle toplumsal cinsiyet, sınıf ve ırkla tanımlanan toplumsal farklılıkların yansıtılmasında görsel kültürün bir aracı olarak kullanılma biçimlerine dikkat çekilmelidir. Dahası, yapılacak çalışmalarda temsilin doğasını ve görevini işleyerek anlamın imgeleri nasıl eklendiği ve görselliğin modernliğin tarihinde ne gibi roller oynadığı tartışılmalıdır. İmgelerin arzuyla tetikleme suretiyle bizi bakmaya nasıl zorladığını açıklama ve kandırma işlevinin geçmişle bağlantılı olarak günümüzdeki yansımaları incelenmelidir.

Okul kitaplarında ya da popüler dergilerde yer alan karakterlerin hemen hemen aynı özellikler üzerine yoğunlaşması çocuklara değışik kişilik özellikleri hakkında bilgi vermemektedir. Gönen'in (2011) çocuk kitaplarında yaptığı karakter analiz sonuçlarına göre, bazı önemli kişilik özellikleri sınırlı sayıda yer almış ve genellikle aynı karakter özellikleri işlenmiştir. Bu nedenle ilköğretim çocuğun gelişim özellikleri göz

önüne alındığında görsel metnin yazılı metinden daha etkili olduğu yadsınmaz bir gerçektir ve bu yaş grubu için tasarlanan kitaplarda basmakalıp imgelere yer verilmemelidir.

Ayrıca, popüler kültür metinlerini (reklam, afiş, diziler vb.) ders içeriği olarak sınıfta işlemek ve tartışmak gerekmektedir. Öğretmen ve öğrenci medya işleyişı ve medya mesajları üzerinde ideolojik ve epistemolojik konuları tartışabilirler. Çocuklara çok küçük yaşlardan itibaren medya okuryazarlığı vasıtasıyla eleştirel bakış açılarını geliştirecek çalışmalar yapılmalıdır. Yazısız kitaplardan başlayarak resimler, çocukların belleklerinde nesne ve varlıkların imgelerini oluşturmaktadır (Sever, 2008: 189, 190). Bu bağlamda okulöncesi ve ilköğretimde yer alan kitaplarda özellikle görsellerin çocuğun kavramsal gelişimini destekleyici nitelikte olmasına dikkat edilmelidir.

Kaynakça

- Ađđül Yalçın, F. (2012) Öğretmen adaylarının bilim insanı imajlarının bazı değişkenlere göre incelenmesi, *Elementary Education Online*, 11(3), 611-628, 2012. İlköğretim Online, 11(3), 611-628, 2012. [Online]: <http://ilkogretim-online.org.tr>
- Akerson, F.E. (2000). *Göstergebilime giriş*. İstanbul: İmge.
- Barman, C. (1997). Students' views of scientist and science: Results from a national study. *Science and Children*, 35, 18-23
- Burton, G.M.& Huber, R.A. (1995). What do children think scientist look like? *School Science and Mathematics*, 95 (7) 371-376.
- Büyükoztürk, Ş. & ark. (2014). *Bilimsel Araştırma Yöntemleri*. Ankara: Pegem akademi.
- Campbell, A. & Louisa S. & Julia C. (2004). A longitudinal study of gender-related cognition and behaviour. *Developmental Science* 7 (1) 1-9.
- Chambers, D. W. (1983). Stereotypic images of the scientist: The draw a scientist test. *Science Education*, 67 (2), 255-265
- Chandler, D. (2007). *The basics semiotics*. London and New York: Routledge.
- Çermik H. (2013). Öğretmen adaylarının zihinlerinde canlanan resimdeki bilim insanı. *Pamukkale University Journal of Education*, Number 33 (January 2013/I).
- Elden, M. ve Bakır, U. (2010). *Reklam çekicilikleri: Cinsellik, Mizah, Korku*. İstanbul: İletişim Yayınları.
- Finson, K. D. (2002). Drawing a scientist: What we do and do not know after fifty years of drawings. *School Science and Mathematics*, 102(7), 335-345.
- Fort, D.C. & Vanny, H.L. (1989). How students see scientists: mostly male, mostly white, and mostly benevolent. *Science and Children*, 26 (8), 8-13.
- Gonsoulin, Walter B. (2001). How do middle school students depict science and scientist. mississippi state university, Curriculum and Instruction, Doctoral Thesis, UMI Number: 3005589.
- Gönen, M. & ark. (2011). İlköğretim birinci kademe öğrencilerine yönelik çocuk kitaplarının, içerik, resimleme ve fiziksel özellikleri açısından incelenmesi, *Eğitim ve Bilim*, Cilt36, Sayı 160, 250-265.
- Akçalı, S.İ. (2014). *Çocuk ve Medya*. Nobel: Ankara.
- Kavak, G. (2008). Öğrencilerin bilime ve bilim insanına yönelik tutumlarını ve imajlarını etkileyen faktörler. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Selçuk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya.
- Kaya, O. N., Doğan, A. & Ocal, E. (2008). Turkish elementary school students' images of scientists. *Eurasian Journal of Educational Research*, 32, 83-100.
- Korkmaz, H.& Kavak, G. (2010). İlköğretim öğrencilerinin bilime ve bilim insanına yönelik imajları. *Elementary Education Online*, 9(3), 1055-1079, 2010.: <http://ilkogretim-online.org.tr>. 26.01.2016 tarihli.
- Leppert, R. (2009). *Sanatta Anlamın Görüntüsü*. İstanbul: Ayrıntı.
- Maoldomhnaigh, Micheal O. & Hunt. A. (1988). Some factors affecting the image of the scientists drawn by older primary school pupils. *Research in Science and Technological Education* 6 (2): 159-66.

- Mead, M. & Metreaux, R. (1957). *The image of science among high school students*. Science, 126, 384-390.
- Mcmillan, J. H. & Schumacher, S. (1989). *Research in Education: A Conceptual Introduction* (2. Baskı). Glenview, IL: Scott, Foresman and Company.
- Newton, L. D.& Newton, D. P. (1998). Primary children's conceptions of science and the scientist: Is the impact of a national curriculum breaking down the stereotypes?. *International Journal of Science Education*, 20, 1137-1149.
- Oğuz, G. (2010). *Amerikada Öteki Olmak ya da Aliens in America*, Can Bilgili ve Nesrin Tan Akbulut (ed), Kırılan Kalıplar 1: Kitle İletişimi ve Kültürel Dönüşüm, İstanbul: Beta.
- Öcal, E. (2007). İlköğretim 6., 7., 8. sınıf öğrencilerinin bilim insanı hakkındaki imaj ve görüşlerinin belirlenmesi. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Özel, M. (2012). Children's images of scientists: does grade level make a difference? *Educational Sciences: Theory & Practice - Special Issue*, 3187-3198, Educational Consultancy and Research Center.
- Sarı, N. (2006). Çocuk kitapları illüstrasyonları üzerine bir araştırma ve bir örnekleme. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İzmir.
- Sayın. Ü. (2014). *Göstergebilim ve Sosyoloji*. Ankara: Anı.
- Schibeci, R. A.; Sorensen, I. (1983). Elementary school children's perceptions of scientists. *School Science and Mathematics*, 83 (1), 14-19.
- Schneider, David J. (2004). *The Psychology of Stereotyping*. New York: Guilford Press.
- Sever, S. (2008). *Çocuk ve Edebiyat*. (4. Baskı). İzmir: Tudem.
- Steinke,J; Knight Lapinski, M; Crocker,N; Zietsman-Thomas, A; Williams Y; Kuchibhotla S.(2007). Assessing media influences on middle school-aged children's perceptions of women in science using the draw-a-scientist test (DAST), *Science Communication* Volume 29, Number 1, September, 35-64.
- Sturken, M.; Cartwright. L. (2009). *Practices of Looking: An Introduction to Visual Culture*, New York: Oxford University Press.
- Song, J.; Kim, K.S. (1999). How Korean students see scientists: the images of the scientist. *International Journal of Science Education*, 21, 957-977.
- Şahin, A. (2014). *Eleştirel Medya Okuryazarlığı*. Ankara: Anı.
- TDK. (t.y.). Google içinde 22.12.2015 tarihinde <http://tdk.gov.tr/>
- Uçar, T. F. (2011). *Görsel Kültür*. T.C. Anadolu Üniversite Açık öğretim Fakültesi Yayınları.

Extended Abstract

The aim of the study

Representations from image comprise ideology (ideas) for this reason investigating representations is essential. Therefore, along with questioning the represented ones, questioning the aim, background and strategies of the representation could be necessary. In other words, conceiving the ideologies and ideas that serve for regenerating the representations system could enhance our perspective. Considering global media and its effects, local cultural indicators are transformed into global cultural indicators. Woman, man or animal images in an animation movie become worldwide popular, their toys, clothes etc. are sold in stores. Beginning from the childhood, the images which are supported by media become representations in our minds. From 1950 s, there are many studies conducted related to images of scientist. Mead and Metraux (1957) studied on high school students' images on scientists. According to result of the study, high school students describe scientists generally as middle age, thin and long or fat and short people. Moreover, it is imagined that scientists are white men, wearing glasses, lab coat and experimenting dangerous chemicals lonely in a dark room (Çermik, 2013). Chambers (1983) developed Draw A Scientist Test (DAST). However, in the reviewed literature, there is no studies on consistency of children's and parent's scientist image are found. For this reason, this study aimed to investigate the consistency of preschool children and their parents' for the scientist image. In order to fill the gap in the literature on this topic, this study investigate differences between drawings representing scientist of preschool children with their parents by asking following questions;

- How are the parents' statements and drawings of scientist's image?
- Is there any gender differences between the parents' statements of scientist's image?
- How are the children's statements and drawings of scientist's image?
- Is there any gender differences between the parents' statements of scientist's image

Method of the Study

This study based on descriptive research which describes attitudes, beliefs, values, habits of people and their ideas related various subjects (McMillian and Schumacher, 1989; Büyüköztürk and colleague, 2014). This study aimed to reveal that representations of parents' and children's scientist image, scientist' physical and personality characteristics, work environment and gender.

Participants of the study

This study aims to investigate the consistency of 60-72 months old preschool children, attending preschool institution and their parents' for the scientist image commencement of the 2014-2015 semester. 15 parents and 60-72 months old preschool children, a total of 30 parents and children participated randomly selected. In order to fulfill the aim of the study, conducted interviews for understanding preschool children's and their parents' drawings representing scientist's image are formed in their mind and finding their similarities and differences. Besides, semi structured

questionnaire “Öğretmen Adaylarının Zihinlerinde Canlanan Bilim İnsanın Resimdeki Bilim İnsanı” which is developed by Çermik (2012) was administered.

Result of the study

In the interview process, the first question aimed to understand scientist that comes to parents’ minds. When the participants’ responses were analyzed, Albert Einstein (n=8), Edison (n=4) and Marie Curie (n=4) were seen respectively. After these, they said Arşimet, Newton, Leonardo Da Vinci etc. scientist names. Findings in the questionnaire, scientist physical characteristics were mostly described that scientists are wearing glasses, white coat and have messy hair. When examine questions related to scientists’ personal characteristics, they stated as curious (n=9), clever and hard-working (6), researcher (n=6), observer (n=4) and patient (n=4).

14 parents and 13 children stated that scientist is mostly male. Only 2 children stated scientist is female. Just a parent is indecisive about gender. When the question related to working environment of scientist were asked, 13 parent and 14 children responses were laboratory environment and 12 parents and 12 children stated that scientist works with experimental materials. The scientist that is described by the parents and the children based on the images appeared in their minds, have remarkable similarities in terms of the working environment, the physical structure of the environment, the materials in the environment, and the physical appearance and the gender of the scientist.

Discussion, Suggestion and Conclusion

In the current study found that the first scientist name that comes in the parents’ minds is Albert Einstein. The results indicated that we encounter Einstein’s pictures in our daily life on every kind of materials related to science, hence this could be a result of “ the impression imposed on our subconscious by the popular culture”. Because of that reason, parents’ responses related physical appearance of scientist expressing Einstein’s main characteristics. The reason is that scientist images which is generally used in internet, schoolbooks and films gives stereotypical messages. Descriptive analysis demonstrated that the majority of children and parents stated that scientist were mostly male. The question of “How are the scientist’s work environment” revealed that scientists work in laboratory environment with test equipment. However, scientist can be geologer, archeologist, artist, musician, psychologist, chemist etc. Also, they can be man, women, young or old etc. Many studies showed that these possibilities are ignored by most of the participants regardless of their ages. In that point, in the current study found that children’s perceptions of scientist are affected by television and media dramatically. Since the characters in schoolbooks or popular magazines have focused on almost the same characteristics, enough information about different personality traits are not delivered to children. According to results of Gönen (2011) study about characters in children’s book, some significant personality traits are found rarely and same personality traits are covered generally. Therefore, considering elementary school children developmental characteristics, visual elements are more effective than the text. So, stereotypical images should not be used in books for these age groups. Besides, popular culture texts (advertisements, poster, serials etc.) is need to be discussed in lessons. Teachers and students can argue ideology and epistemology regarding media process and media messages. Studies related to media literacy needs to make children at small ages more argumentative. Visual books without words, objects are formed in children’s mind (Sever, 2008: 189,190). Thus, it is highly important that visuals in books for preschool and elementary school should be supportive for cognitive development.